„VIENYBĖ" TAMSUMĄ
IŠBLASKO-IŠVAIKO;
LIETUVIŲ TVIRTUMĄ
AMERIKOJ PALAIKO.

VIENYBĖ

—: LITHUANIAN TRI—WEEKLY :—

TAD, MIELAS TAUTIETĮ,
SKAITYKI „VIENYBĘ, —
SUTEIKSI TĖVYNEI
DIDŽIAUSIĄ GALYBĘ!

NO. 86. Kaina 4 Centai BROOKLYN, N. Y. SPALIO (OCTOBER) 9 D., 1923 Kaina 4 Centai METAI XXXVII.

(Telephone: 2427 Greenpoint) Entered As Second Class Matter October 23, 1907, At The Post Office at Brooklyn, N Y.. Under the Act of March 3rd, 1879 (Telephone: 2427 Greenpoint)

Lietuvos Šauliai Nuginkluojami

LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS GYNĖJAI ŠAULIAI NUGINKLUOJAMI IR VERČIAMI SPORTININKAIS

VYTAUTAS ALEKSA NUŽUDYTAS BOLŠEVIKŲ, KURIE BIJOJO JO LIUDYMŲ SUVALKIEČIŲ BYLOJE.

Žmogžudis Dar Nepagautas, Nes Jam Buvo Labai Lengva Pabėgti.

ŽADEIKIS, BUSIMAS LIETUVOS KONSULAS CHICAGOJE, VEDĖ AMERIKIETĘ, RADZEVIČIUTĘ

KAUNAS (Nuo "Vienybės" Korespondento). — Lietuvos Šaulių organizacija, kuri nesenai buvo atitraukta nuo lenku pafrontės, dabar visai nuginkluojama. Į Seimą valdžia įnešė projektą, pagal kurį šauliams nevalia ginklų laikyti, jais lavintis ir vartoti. Ji paverčiama į paprastą sportininkų organizaciją, o ne į Lietuvos Nepriklausomybės gynėjų būrį. Tokiu būdu Lietuvos gynimo darbas nuo visų priešų turės būti atliekamas valdžios ir kariuomenės, arba slaptų patriotinių organizacijų.

KAUNAS ("Vienybės" Kor.) — Siunčiu papildomų žinių apie Vyt. Aleksos nužudymą. Aleksa 1921 metais buvo studentu Realinės Gimnazijos Mariampolėje ir buvo įsivėlęs drauge su kitais moksleiviais į bolševikišką suokalbį. Jis tapo patrauktas atsakomybėn, bet pabėgo pas savo dėdę Angarieti į Rusiją, kur tapo to pamišėlio sekretoriumi. Jam teko pažinti visas suktybes ir šykštumą lietuviškojo balševizmo tėvu, ir to idealizmo ieškotojas Vytautas negalėjo pakęsti. Jis grįžo namo ir pradėjo rimtai gyventi: nutarė baigti mokslus ir tapti advokatu. Jam viskas gerai sekėsi, bet bolševikai, matyti, išsigando, kad jis neliūdytų teisingai byloje, kuri turėjo būti svarstoma rugsėjo 12, ir todel jį nužudė žydelio rankomis. Vytautas Aleksa yra spaudai įdavęs pilną savo dienyną iš bolševikijos gyvenimo, o juodraštis yra pas jo draugą. Taigi lietuvių visuomenei teks proga pažinti visą juodvbę tėvynės išgamų. Laidotuvėse Vytauto dalyvavo kunigas Tumas, kuris pasakė griaudų pamokslą. Žmogžudis dar nepagautas.

(Kitame "Vienybės" numery tilps laiškai Vytauto Aleksos giminių apie tą nuotikį. Red.)

KAUNAS ("Vienybės" Kor.) — Pas jus, kaip girdėti, atkraustys p. Bizauską atstovu, — nors dar tikrų žinių nėra. Pirmiaus buvo kalbama, kad bus Zaunius.

Žadeikis — konsulu Chicagon. Kas bus New Yorke — nežinia; katalikai nori "savo" žmogaus; nors Žadeikis irgi stengiasi, kad jam tektų New Yorkas.

Žadeikis vedė žinomą amerikietę, Radzevičiutę.

Amerikiečių "Drobės" Bendrovė dirba gerai; dabar padaro į 5000 metrų geros gelumbės į mėnesį.

POINCARE SPJAUNA ANT LLOYD GEORGE

Paris. Poincare, norėdamas turbūt, pagadinti Lloyd George ūpą, šiam beviešint Amerikoje, viešai pareiškė, kad "tūli alijantų ministeriai yra užsidavę tikslu meluoti apie Francijos politiką ir daryti garsias keliones, kad melus skleidus po kitas valstybes žodžiu ir raštu". Tie žodžiai, matyti, mesti į Lloyd George, nes tas paskutiniu laiku labai daug rašo apie pavojingumą francūziško militarizmo. O tą militarizmą jis pagelbėjo subudavoti kuomet darydamas Versalės taiką ir grobdamas del Anglijos vokiškasias Afrikoje kolonijas, nepastebėjo kaip apsukrus Klemenso jį apgavo ir iškėlė Franciją į vyriausią valstybę Europoje.

ŽMONĖS NETEKO KANTRYBĖS DEL ANGLIŲ

New York. Rinkos komisaras O'Malley, raportavo gubernatoriui Smithui, kad žmonės pasiekė kantrybės galą delei spekuliavimo anglimi. Esą streiko kaštai verčiami ant visuomenės ir žmonės priversti mokėti nemažiau $15 už toną. Bet vietomis kainos siekia $17.50. Komisaras nerado nei vieno pardavėjo, kuris pristatytų anglį į namus už $13.50 toną, kaip buvo prieš streiką. Prie to buvo rasta, kada daugelis pardavėjų vagia nuo tono po keletą ir keletą desėtkų svarų, kuomet pristato į namus. Žodžiu, išnaudojimas didelis. Ką politikieriai su tuo klausimu padarys, dar nėra žinios.

NUŠOVĖ POPĄ SPAVIEDNYČIOJE

Chicago. Šv. Nikolo pravoslavų cerkvėje čionai nutiko tragedija, kurios pamatas pinigai. Žmona popo Strutinskio, dabar būnančio Ramey, Pa. parapijoje (netoli Dubois), priėjusi prie išpažinties Šv. Nikolo bažnyčioje Chicagoje, nušovė keliais šūviais popą Stetsuką. Šitas popas buvo kada tai sekretorius pravoslavų vyskūpo Philadelphijoje ir jis kaltino Strutinskį pavogime $65,000 statant Šv. Nikolo cerkvę. Strutinskis jau buvo sykį pritvertas prisisavinime $20,000 iš Dnipro Building and Loan draugijos, statančios Šv. Mikolos cerkvę Chicagoje. Bet vyskūpas jam dovanojo kaltę, kuomet tas prižadėjo mokėti kas mėnuo po šimtą dolarių. Strutinskienė gi sako, kad Stetsukas pats vra vagis, nes skola Šv. Nikolo parapijos užaugusi veik šimta tūkstančių dolarių ir Stetsukas manes apleisti po pavimą. Esą jis veidmainingai šmeižia jos vyra ir todel ji nutarusi jį nušauti.

Žydų Pogromas Silezijoje

Beuthen. 600 vyrų priklausančių anti-semitinei organizacijai, užblokavo vieną gatvę ir apmušė visus žydus. Policija žiūrėjo, bet nesikišo. Tas miestelis yra po lenkais.

Amerikos Prekyba Plečiasi į Pietus

Washington. Aštuonių mėnesių statistika parodo, kad amerikonai įdirba Pietų Amerikos prekybos lauką, nesitikėdami laugiau Europa. Per tą laiką eksportų vertė padidėjo 33 nuo šimčiais, arba trečdaliu. Per tą laiką prekių išvežta vertės 437 milionų dolarių. Vienok iš Pietų Amerikos atsivežta daugiau, būtent už 750 milionus — daugiausia žalios medžiagos.

Višta ir Bilionas Dolarių

Chicago. Niekas netikėtu, kad mažutė višta, su savo milioniniu skaičiu seserų, galėtų pagaminti turto vertės biliono dolarių per metus, o vienok taip vra, kaip sako vištininkų draugijos pirmininkas. Taigi vištienos, ir kiaušinių Amerikoje daugiau pagaminta, negu kviečių, skaitant dolariais.

Dalina Markes su Saldainiais

Berlin. Kad pritraukus vaikus pirkti saldainius, tūlos krautuvės duoda milioną markiu dovanu, už kiekvieną pirktą saldainį. Milionas markių dabar vertas penktadalį cento.

Lietuvių Kvota Spalio 4

Washington. Per pirmas keturias spalio dienas lietuvių (arba iš Lietuvos ateivių) tapo įleista 187, o latvių 147. Anglų kvota jau beveik pasibaigė, nes iš Anglijos labai daug žmonių bėga, negaudami darbo.

BEDARBIAI KRIAUČIAI GAUS APDRAUDĄ

Chicago. Vietos Amalgameitų unija padarė su darbdaviais sutartį, pagal kurią ir dirbdami ir nedirbdami darbininkai gaus algas. Ta sutartis vadinasi apdraudimas nuo bedarbės, ir paliečia 35,000 darbininkų-kriaučių, ir vietinį lietuvių kriaučių lokalą. Darbininkai į apdraudos fondą turi kas savaitę mokėti pusantro nuošimčio savo algų, darbdaviai gi irgi lygią sumą kaip darbininkai. Tas fondas yra priežiūroje tam tikros komisijos, kurion įeina trys kriaučiai, trys bosai ir nepartinis pirmininkas, abiejų pusių išrinktas. Užėjus bedarbei, darbininkas gaus 40 nuošimčių savo algos, bet nedaugiau $20 į savaitę, už kiekvieną nedirbtą savaitę. Tokią apdrauda darbininkas tegalės gauti tik per penkias savaites kamet. Ta apdrauda bus mokama tik darbininkams, kurie nedirba delto, kad nėra darbo, o ne kitokiems.

BAVARIJOS VALDOVAS NORI "STIPRIOS VOKIETIJOS"

Munich. Svetimų šalių korespondentams diktatorius Kar pareiškė, kad Bavarija nemananti atsimesti nuo Vokietijos, bet kovosianti už sudarymą stiprios Vokietijos, kuri galėtų eiti prieš "plėšikus". Esą Vokietija nebuvo kalta paskutiniame kare. Jis pjaus žemėn socialistus, nes su jais nėra galima padaryti Vokietiją stiprią. Stine ir kiti pramoninkai Berline irgi panašiai kalba, sakydami, kad parliamentas kenkia Vokietijos sustiprėjimui. Esą reikia kietos rankos, kaip monarko.

KLIUKSU ORGANIZACIJA PILNA GRAFTO

Elizabeth, N. J. Elektros inžinierius, Trimble, kuris buvo Kliuksų "Kligeliu" (karaliumi) New Jersey valstijoje, viešai rezignavo iš tos organizacijos sakydamas, kad organizavimo departamentas susideda iš graftininkų, kurie nori tik suimti iš narių po $10, bet jokio atskaitų neišduoda, nei jokių knygų neveda. Trimble buvo Kligeliu tris metus.

Sportininkai Susitaikė

New York. Po karštų ginčų, tapo nutarta, kad žirgas Zevas lenktyniuos su anglų žirgu Papyrus, kad laimėjus $100,000 ir nusprendus, kurios šalies žirgai geresni, bei davus progos įvairiems spekuliantams ir derybų vedėjams, pasipelnyti. Jei Zevas negalės tada bus leidžiamas My Own, del kurio ėjo ginčas. Zevas buvo siūlomas iš pat pradžių. Lenktynės bus spalio 20.

Sovietų Laivas Francijoje

Brset. I ši uostą atplaukė Sovietų Rusijos laivas su raudona vėliava, norėdamas gauti anglių. Francūzai pavelijo tik kapitonui išlipti ant kranto.

Žinios Iš Lietuvos

LIETUVOS VALDŽIA DEGTINĖS PANAIKINTI NEGALI

("Vienybės" koresp.)

Kuris tik žmogus skaito laikraščius, tai jis žino, kad Lietuvos finansinis stovis nėra pergeras. Daugiau išlaidų negu įplaukų. Stambieji ūkininkai tai dar užsimoka valdžios uždėtus mokesčius, bet tie, kurie turi nuo 5 lig 15 hektarų žemės tai jau yra priversti parduoti paskutinį gyvulį, jei valdžia uždėtų mokesčių nelauks lig rudenio. Valdžia iš degtinės gryno pelno turi 30 milionų litų. Taigi jeigu panaikinti degtinę, netektumėm 30 milionų litų, o kur tie milionai reikėtų paimti? Tiesa, degtinė pūdžia tautą. Bet mūsų apšviestesnieji jaunuoliai jos negeria. O jei ir valdišką degtinę panaikinsi, tai visgi girtuoklystė su šiuo būdu nesumažinsi. Nes kiekviename kaime bus bravarai ir degtinę gamins kaip gamino, kolei valdiškos degtinės nebuvo. Geriausis būdas kovoti prieš girtuoklystę — knyga. Bet visgi po Naujų Metų valdžia mano degtinę panaikinti. 30 milionų padengimui yra sumanyta sumažinti kariumenė; žinoma — jei bus ramybė.

Petras Kriukelis.

Vilnius. — Baudžia už skaitymą lietuviškų laikraščių. Lenkai, radę pas ką nors kaime lietuvišką laikraštį, rašo protokolą ir pilieti gabena kalėjiman. Reikią tiktai lenkiškus laikraščius skaityti.

Vilnius. — Kratos. Lenkų policija, ieškodama naujokų, beveik kas savaitę daranti pas tuos pačius gyventojus kratas, kurie taip jau prie tų kratadarių pripratę, kad skaitą juos, kaip ir kromelninkais, kurie net gi tuščiomis neišeiną.

Klaipėda. — Prie svarbiausių užsiėmimų Klaipėdos miesto priklauso be abejonės ir Klaipėdos vilnų verpykla ir milo fabrikas Otto Scheffler, kuris gyvuoja jau pusantrų metų. Ponas Scheffleris vislab pabandė, idant fabriką išplėtus. Avių laikytojai ir laukininkai šiandien žino, kad jie savo vilnas nebe kaip ligšiol į Rummelsburgą, kur arčiausia yra milo fabrikas, nusiųsti begali. Jie kreipiasi šiandien į savo krašto įstaigą. Per tai jie netiktai neturi sunkenybių ir neprivalo ilgai laukti, bet jie gal savo neišdirbtą vilną tuojaus apsimainyti į gatavą audimo ir verpimo vilną kaip ir į gatavus audimus. Kad ir toli nuo Klaipėdos miesto gyvenantieji laukininkai turėtų progos to fabriko apsimainymu naudotis, fabrikas turi priėmimo ir apsimainymo vietas Šilutėje, Pagėgiuose, Piktupėnuose Katyčiuose ir Višvilėse įtaisiusi. Fabriko savininkas dabar dar rūpinasi fabriką pagerinti. Jis žada ir audėjų mokyklą įtaisyti, kur Lietuvai ir pakraščio valstybėms pamokintų stropių audėjų.

Oginiai, Biržų-Pasvalio apsk. Vabalninko valsč. — Oginiai turi apie 200 gyv., ir iš seno turi savų: kunigų, gydytojų, farmaceutų, karininkų, inžinierių, teisininkų, mokytojų ir tt. Dabar apylinkės miestuose turi nedaug moksleivijos. Iš to vedama, kad čia švietimo reikalai buvo nepaskutinėje vietoje. Visi, mokslus išėję, nebegrįžo, ir dabar juos einą vargu begrįžš. Pastaru laiku pastebėta, kad švietimo ir kultūros reikalai čia kiek atsilikę. Turiu omeny mokyklą ir skirstymąsi į viensėdžius. Nelabai senai viet. gyv. buvo kalbama įsteigti dvi-klasę mokyklą. Net buvo jau labai gražioj vietoj apie 2 h. žemės plotas mokyklos statymui numatytas, bet del tarpusavių gyventojų nesusipratimų tas iširo, ir šiandien tikros mokyklos čia nėra. Yra pradinė mokykla, bet ji laikoma visai nepritaikintame būte, paprastoj sodžiaus gryčioj, kur trūksta šviesos ir oro.

Vaikai nuo esamų garų to "mokykloj" dažnai apsvaigsta.

Mokytoja R. silpnai tegali lietuviškai mokyti, o tokia mokytoja, ypač Oginių k. kur priimta dar lenkų kalba kalbėti yra visai nepinkama. Žemė čia labai išmėtyta. 3 deš. turįs ūkininkas turi visuose laukuose išmėtytų lent apie 30 įvairaus didumo ir įvairiai rangytų plotelių. Atėjus laukų darbams, ypač mėšlavežiui, prasideda tikras vargas. Silpnu ūkininko kuineliu į savo šmotelį reikia važiuoti per šimtus ežių. Į viensėdžius jau 14 m. buvo sukilę skirstytis, bet karas sukliudė. Kary

Telšiai. — Telšiai džiaugiasi, kad tapo pašalintas nuo vietos miškų urėdas pagarsėjęs Mejeris (latvis) ir Labuz (lenkas). Ačiu naujam Ministeriui. Geriau vėliau, negu niekad. Gavo atostogų 2 mėnesiams ir, rodos, "nebeišgis" taikos teisėjas Nikolski, buvęs "ziemskinis" Kražiuose, kuris galutinai baigė žeminti teismu autoritetą lenko teisėjo Bociarskio pradėtą. Žemaičiai stebisi ar jau valdžia nerastų "žmogaus." Girdėti, kad mokesnių inspektorius Rėpšus (išgama rusas) pelningą savo vietą apleidžia. Nusivalymo kronikoj reik paminėti ir Šiaulių vadą Kindulą, kuris pagaliau priėjo liepto galą. Po padarytos iš Centro atsiųsto revizoriaus revizijos, nabagas jau sėdi daboklėj.

Su senaja ministerija pasišalina ir intendantas Bacevičius. Dabar p. Bars. nori bežemiu apsimetęs paskutinį kartą "tėvynei patarnauti" — mat, jis buvęs mobilizuotas, delto manęs gauti 20 deš. prie Rietavo dvaro, kame pelningas malūnas buvo, ir čia bežemiškai gyventi. Bet manome, jog p. Ž. U. ir V. T. Min. Įgaliotinis nesiduos akių miltais užberti.

Robaičiai, Gruzdžių valsč. — Š. m. VIII-29, Robaičiuose vietos jaunimas surengė pramogą, neva gegužynes, bet kurios pranešė ir pačias blogąsias "gegužynes." Gužynėse nebuvo jokios tvarkos, šoko kaip kam tiko, dainavo tie, kas už vis daugiau galėjo užrėkti, trypė kaip arkliai, apstoti spanų. Pavakary, į mišką atvežė dvi bačkutes "Rudojo", kurias tuojau apspito, it išalkę varnai maistą — berneliai ir mergelės. Bet dviem bačkom neužteko pagirdyti "troškančiųjų," tuojaus atgabeno dar tris ir taip gėrė iki išauštant. Greitu laiku "gužininkai" kur tai po krūmus išsislapstė, kaip šikšnosparniai dienos metu.

Tenka pastebėti, kad Robaičiai — tai vienas tamsiausių Gruzdžių valsčiaus kampelių. Vien tik girtuokliavimas siaučia, vien tik peštynės tegirdisi, Gaila, kad jaunimas purvyna pamėgo, o ne kilnius savo uždavinius į skaisčią ateitį.

Plungė, Telšių apskr. — Nuskendo vaikinas. Liepos mėn. pabaigoje Aiksnėnų kaime besimaudydamas kudroje nuskendo 17 metų amžiaus vaikinas -- Pranas Lelinga.

Telšiai. — Suėmė agenta. Rugpjūčio mėn. 19 d. vietos milicija susekė ir suėmė Ž. J., kuris nepaprastai patogiomis sąlygomis ir su "valdžios" (taip pasakoja žmonės) žinia vesdavo žmones į Ameriką. Sako, ne vieną šimtą litukų jis iš žmonelių išviliojęs ir palikęs juos šiapus balos — jūrų. Vedama tardymas, būsianti įdomi byla.

Luokė, Telšių apskr. — Gaisras. Š. m. Rugpjūčio m. 18 d. 2 val. nakty kilo gaisras. Sudegė Palukštos Mejerio svirnas ir kūtės. Nuostoliai siekia 3,000 litų. Gaisro priežastis nežinoma.

SENAI LAUKIAMAS

KATALOGAS

"Vienybės" Knygyno jau išėjo. Talpina suvirš du tūkstančiu vardų įvairių knygų, gaidų, albumų, teatro veikalų, poezijos ir apysakų.

Reikalaukite visi, prisiūsdami 2-jų centų stempą persiuntimo lėšoms.

VIENYBĖ
193 Grand Street, Brooklyn, N. Y.

Įsteigtas 1886 m.
VIENYBĖ
KAS ANTRADIENIS
Leidžiamas Utarninkais, Ketvergais ir Subatomis
Brooklyn'e, N. Y.
METINĖ PRENUMERATA:
Suvienytose Valstijose --- $4.00
Kanadoje --- 4.50
Lietuvoje ir kitur --- 5.00
Prenumerata reikia apmokėti iškalno
Apie garsinimus klauskit laišku.
Adresas:
Vienybė Publ. Co., Inc.
193-197 Grand Street
Brooklyn, N. Y.

Established 1886
VIENYBĖ
LITHUANIAN TRI-WEEKLY
Published Tuesdays, Thursdays and Saturdays
at Brooklyn, N. Y.
SUBSCRIPTION RATES:
In United States --- $4.00
Canada --- 4.50
Other Countries --- 5.00
Advertising rates on application.
Address:
Vienybė Publ. Co., Inc.
193-197 Grand Street
Brooklyn, N. Y.

Redakcijos Straipsniai

LLOYD GEORGE GANIJUS AMERIKOS PRIPAŽINTAS.

Asmenyje nedidelio ir senyvo žmogelio mes turime šviežią faktą, kad didelis genijus visuomet yra demokratinės šalies apkainuojamas ir pripažįstamas. Mes kalbame apie Anglijos eks-premierą David Lloyd George, kuris Spalių 5 d. išsėdo Amerikos pakraščiuose ir gavo tokias ovacijas, kurioms galėtų ir monarchai pavydėti. Mes matėm, kaip amerikonai priėmė kadaisiai svečius Italijos, matėm francų Clemenceau ir kitus žymius svečius, bet jų apsilankymas Amerikoje buvo tik spaudos papirkimais ir propogandistų išpūstas. Gi atvažiavus Lloyd George mes matome tikrą visuomenės nuoširdumą. Minios sutiko žilą politikos ir diplomatijos veteraną laikraščių neagituotos, nekviestos ir jokių parodų nežadėtos; laukė jo prakalbų, nors žinojo, kad jisai jokių prakalbų gatvėse nelaikys; norėjo bent pamatyti veidą to žmogaus, kuris jau ketvirtadalis šimtmečio varto politiką Anglijos, o per ją ir viso pasaulio.

Lloyd George yra kilęs iš prastos giminės. Nėra jis jokis lordas, caras ar kunigaikštis; vienok savo šviesum protu, demokratingumu, liberalizmu jisai iškilo visa galva už savo dienų diplomatus. Vardai Poincare, Lenino, Mussolini ir kiti gali būti garsūs, bet nėra taip plačiai gerbiami, kaip šito 60 metų senumo diplomato, kilusio iš nedidelės Anglijos velšių tautelės. Didžiojo karo laimėjimai, iš didesnės dalies priklauso ne ginklui, bet sumaningam vadovavimui karo politikos Lloyd George, tuomet buvusio Anglijos premiero. Versailės sutartis daugiausiai buvo įkvėpta per jį, tik ant nelaimės vėliaus kitų politikierių išgverinta. Naujų tautų ir valstybių, po karui įgijusių savo neprigulmybę, ateitis būtų buvusi kitoniška, jei didelė dalis Lloyd George nurodymų būtų buvusi priimta. Jeigu šiandien jisai tebestovėtų prie pasaulinės politikos vairo, tai tokie klausimai, kaip Vilnius, Fiuma, Konstantinopolis, Ruhra, Corfu ir kiti, kitaip būtų buvę išrišti, negu juos išrišo ginklus sunėrę Poincare, Mussolini, Ishii ir jiems panašūs militaristai. Už tai ir šiandien Lloyd George juos be pasigailėjimo per spaudą ir prakalbas tvoja; užtai ir dabar Amerikon atvykęs Lloyd George, ant pirmutinių reporterių užklausimų: "Ko Europai reikia?" atsakė: "Europai reikia ramybės, ir aš atvažiavau apie tai Amerikai apsakyti."

Kad jisai turi savo priešų, tai nereikia nė kalbėti. Stambesnės dvasės nėra apkenčiamos menkučių dvasių. Antai francų suagituoti politikieriai norėjo prisuokti Amerikos valdžią, kad Lloyd George nebūtų Amerikon įleistas. Vienok tie žabangai nutrūko. Bet militarizmo agentai nenustygo. Jie suorganizavo keletą desėtkų airių nenuoramų; išsėdus iš laivo šiam įžymiam svečiui ir važiuojant į New Yorko miesto rotušę aipe 30 vyrų ir moterų ėmė ant gatvės klykauti ir iškėlė šlykščius parašus. Tik neilgai tas tęsėsi, nes patys amerikonai ermyderninkus išvaikė, supešė ir jų parašus sudraskė. Teisingai paskui amerikonų laikraščiai rašė: "Gėda, kad pas mus yra dar laukinių kačių. Mes norime išgirsti apie Europą žinias iš visų pusių, o ne tik militaristų šaukimų klausytis."

Lietuviams šis svečias irgi pagarbos vertas. Jisai konferencijose nevieną sykį yra pabriežęs, jogei lenkų įsiutimą reikia pažaboti, nes jie gręsia visai Europai. Jisai ir dabar jau nuo kelių savaičių "New York American" sekmadienio laikrašty rašo pranašingus straipsnius, kaip pavojingas yra francų ir lenkų militarizmas. Jisai grumena mūsų priešus. Reikėje buvo ir lietuviams šis svečias tinkamai pasitikti, lietuvių delegacija pasiūsti, jam paačiuoti už jo užtarimus mūsų Vilniaus klausime. Bet mes, prie tokio mūsų gyvenimo iširimo, prie tokio veikėjų susmulkėjimo, nei tokio žingsnio nebegalėsim atlikti.

Tegul bent mūsų spauda jam tinkamą žodį tars, — kai ras bent vieną liuosą savo kampelį nuo vaidų už pabirusius kieno trupinius...

AR MUMS REIKIA MOKINTIS ANGLIŠKAI?

Nesenai "Vienybėje" rašė p. Strossellis, ragindamas lietuvių jaunuomenę ir abelnai visus lietuvius, mokintis anglų kalbos, rašto, skaitliavimo ir tam panašių mokslų, kurie mums reikalingi kasdieniniame gyvenime. Bet į jį atsakydamas rašo p. Masionis šiame numery šitokią agitaciją nepagirdamas. Pastarasis nurodo, kad mokindamies anglų kalbos mes greitai ištautėjame.

Mes leidžiame laisvai apkalbėti visokius gyvenimo klausimus, tai kodel neleisti ir šito klausimo, kuris yra labai svarbus ir tūkstančiais kartų buvo laikraščiuose ginčijamas? Lygiai taip pat buvo rašoma per desėtkus metų ir lygiai taip pat, vienų buvo nurodoma anglų kalbos ir rašto naudingumas, kitų buvo ginčijama pavojingumas, būtent greitame mūsų visuomenės ištautėjime.

Negalime vienok praleisti nepadarę ir savų išvadų, kurių, mes manome laukia ir mūsų skaitytojai.

Mes pripažįstame, kad abi pusės turi dalį teisybės. Tik šita teisybė privalo būti pilna. Kitaip ji palieka be praktinės vertės, nors mes prirašytume tomus ginčų apie tai. Tame klausime greiausiai imti pavyzdžius, kuriuos mes paakiui čionai Amerikoje pragyvenome.

Amerikoje yra didelė daugybė atkeliavusių žmonių iš įvairių tautų. Vokiečiai, aiškiai, žydai, švedai ir dar keletas kitų tautybių čionai greitai save apvietino ir ėmėsi anglų kalbos mokintis, griebtis politikos ir prekybos. Bet jie niekuomet sykiu neužmiršo ir savo kalbos nei rašto nei tautybės. Šiandien mes matome juos iš paviršiaus suamerikonėjus, o viduje: vokiečiais, airiais, žydais, švedais. Iš kitos pusės vėl eina ilga eilė tautų, kaip: ungarai, slovakai, lenkai, lietuviai ir kiti, kurie per klaidingą nusistatymą vengė aklimatizuotis ir šalinosi nuo amerikoniškos kalbos, rašto ir papročių. Pasekmė to buvo, kad jie kaip buvo tamsūs, taip tamsūs ir pasilikę. Besigindami nuo ištautėjimo, dar greičiau ištautėjo; nes senieji žmonės išmiršta, o jaunieji, matydami savo tėvus tamsius visame kame atsilikusius, politikoje nustumtus, prekyboje kitų nualintus, pradėjo saviškių gėdintis ir visai atsišalino. Jie dingo amžinai mums ir Lietuvai.

Išvada aiški — tamsybė yra kenksminga.

Daina sako: "Ir ką amžiai pagadino — laikas yra pataisyti." Taip ir mums dabar. Ne vieta būtų diskusijoms: ar reikalinga anglų kalbos mokslas? Mokslas yra reikalingas nežiūrint kokioje kalboje yra mokinama. Kuris lietuvis yra prasišvietęs, nors ir anglų mokyklose, šiandien jis yra šviesesnis ir lietuvis patriotas. Tokių šiandien nei Trockio agentai nei klerikalizmas už nosies jau nebevedžioja. Šiandien Amerikos mokyklose, pradėjus nuo universitetų ir kolegijų baigiant high schools ir pradines mokyklas yra didžiausis nuošimtis žydų. Negana to, jie turi dar ir savas mokyklas. Negana to, jie dar taip pradėjo spraustis į Y. M. C. A. krikščioniškas mokyklas, kad tos jau net įveda apsirubežiavimą nuošimčiais nuo žydų! O vienok parodykit bent vieną tautą, kuri būtų taip prisirišusi prie savo tautos kaip žydai yra.

Eikim į mokslus kur galima ir kada tik galima ir kokiose kalbose tik galima. Tik neužmirškim, kad reikia ir savo tarpe kurti lietuviškos mokyklėlės, nors kas-žinkaip juokingai mažutes mes tegalėtume įsteigti. Mes svei kiname Sandaros kuopų šen ir ten pradedamas kurti liaudies mokyklėlės.

Keep it up — Sandariečiai!

PERŽVALGA

Augštas svečias.

"Anglija tapo išpūsta iš Europos gyvenimo," sako Lloyd George, svarbiausias kaltininkas to fakto, ir todel jis atvyko Amerikon, kad įkalbėjus amerikonus "Įsikišti į Europos reikalus." Gi tas įsikišimas tenorimas dvejais būdais: finansais ir karo spėka. Visos Europos valstybės nori, kad Amerika dovanotų skolas ir dar paskolintų "atsistatymui." Sykiu, ir Anglija ir Francija nori Ameriką palenkti stoti jų pusėn su karo spėka. Tokiu būdu delto ir važinėja pas mus, tai francūzai, tai anglai, kad paėmus Dėdę Samą už nosies ir gerokai ją pasukti. Ir yra amerikonų, kurie, it katinas į lašinius maloniai žiūri į tas pastangas. Kelia jie ovacijas Lloyd George dabar, nors tas 8 metus darbavosi kaip patrakęs, kad suardžius Europą. Ir atsiekė: 1914 metais Anglija išleido karo reikalams tik 86 milionus sterlingų, o 1923 metais, kada pasaulis tapo "užtikrintas demokratijai," ta pati Anglija leidžia 123 milionus. Laimė tik ta, kad kasdien didesnė žmonių minios pradeda nebetikėti politikieriams.

—o—

Račkausko literatiškumas.

"Darb." ir "Garsas" su džiaugsmu pasigavo "Mūsų Žinyno" kritikavimą Račkausko kariškų veikalų, ir davė plūnksnai valią rašyti, būk sandaritis tik išgirtas literatas, o iš jo nieko nėra.

Gaila tų klerikalų! "M. Ž." kritikavo tik kariškus veikalus, iš kurių abu yra **vertimai**, o ne Račkausko originalūs raštai. Ir kritikuojama buvo tik tas, kad Račkauskas nepritaikė jų prie lietuvių gyvenimo. Jei klerikalų atmintis nebūtų taip trumpa, tai jie atmintų, kad tautininkų spauda pasmerkė vertimą propogandinio Kirkpatriko veikalo, kaip ir Irwino.

Račkauskas, nežiūrint jo kitų ypatybių, buvo tokis rašėjas ir literatas, kurio klerikalai Amerikoje niekad neturėjo. Jis vis gi daugiau paliko veikalų, ir neblogų veikalų (ypatingai vertimų), negu "Darb." ir "Garso" redaktoriai sudėti krūvon, pridėjus dar ir kun. Česaitį. Taigi užmetimai ant sandariečių nupuola.

Minėti redaktoriai užsipuola ant Račkausko todel, kad jis paskirtas valstybinėn vieton. Jie sako: ve žiūrėkite kokį jūs ten Kaune parinkote žmogų į augštą vietą. Bet gi faktas yra faktu, kad krikščionių demokratu partija, nors valdo Lietuvą, nerado nei vieno klerikalo, gabesnio už Račkauską, kad paskyrus į tą vietą. Jei būtų radę, tai beabejo būtų paskyrę, kaip paskyrė Bizauską į vietą Čarneckio, nors gerai žino, kad pažangioji visuomenė norėjo kitokio atstovo.

—o—

Kataliku kunigas Norbūtas, kuris atvažiavo konkuruodamas Šleževičienei, paskelbė atskaitą, kurioje sakosi surinkęs $10,-713.07. Išlaidų turėjęs važinėjimams $469, o už svetaines $321. Daugiausia aukų sumesta Chicagoje, paskui Shenandoah.

Šimtas šėrų — generolas,
Dešimts šėrų — karininkas,
Vienas šėras — karaivėlis —
Del mielos Lietuvos
Visi kovos.

Mano Kelionė į Ledinį Okeaną

Rašo Kapitonas Incognito

(Drūčiai mokslinis atliktas darbas, kurį verta kiekvienam perskaityti, nemokančiam skaityti — išaiškinti ir gerai sau galvon įsidėti, nes tatai kas šioje mano kelionėje pastebėta, niekur su teisybe neprasilenkta ir kiek leido atmosfera ir sąlygos, smulkiai buvo stenografiškai užrašyta ką ir patiekiu gerbiamam bei rimtam skaitytojui)

I. Kaip atsirado mintis man leistis į tolimą kelionę; kelionės priemonės; padirbimas aparato; prisirengimas kelionėn, pasai, vizos ir kiti kelionės mažmožiai.

Jau beveik metas kaip mažai tegalėjau į "Vienybės" linksmąjį priedą — "Tarką" pranešti apie tai, ką laikas nuo laiko pastebėdavau. Visos įvairios žinios buvo manim sugautos bevieliu telegrafu ir tokiu pat būdu pasiūstos į Ameriką.

Sugryžus man iš Rusijos 1921 metų gale, pasirodė, kad man nėra atatinkamo darbo mano mokslo cenzui, visi aplink baigę įvairius institutus, universitetus, gimnazijas. Visi diplomuoti, subrendę dideliais ponais save stato, o mane seną amerikietį nenori nei mokytu pripažinti, nei turintį kokių nors mokslo žinių bei augštojo tono. Aš su čionykščiais mokslinčiais jokiu būdu susikalbėti negalėjau; todel ant galo numojau ant jų ranka ir juos visus laikiau trigubai mažiau už mane išmanančiais; ir kuomet jie pradėdavo man girtis savo guzikais, diplomais, činais, aš tiesiai nei akies nemirktelėjęs jų paklausdadavau: "Pasakykit man, vyručiai, kad jūs esat tokie mokinti, kiek šiandien ant vietinės turgavietės kainuoja 50 svarų miltų arba svaras lašinių?" Mano klausimas pasilikdavo be atsakymo ir baisiai ant manęs supykę mūsų mokslinčiai, bėgdavo šalin ir bijodavo kur nors susitikti.

Man buvo paskelbtas ostrakizmas ir aš sau čia lygių negalėjau surasti, nei idėjomis, nei būdu, nei įgimta mechanika, nei mokslo cenzu, nei profesija kapitono (ne karinio, bet tokio, kuris gali be žemlapio kur nori keliauti ir visada žinos kur yra; o geriausias tam būdas, atvykus kur nors, žmonių pasiklausti, kaip vieta vadinasi, kokioj gubernijoj ir valstybėj randasi ir visada be jokio vargo bus atsiekta tikrų-tikriausia orientacija).

Ir taip, matydamas, kad vis vien prie nieko neprigyvensiu gyvuojant tokiam ostrakizmui, nusprendžiau kokiam metui prasišalinti ir pakeliauti po mažai žinomas šalis, kurias radus nekieno neapgyventomis, galima būtų paskelbti Lietuvos Respublikos kolionijomis ir su laiku mūsų valstybė galėtų iš jų turėti kvadrilijonus pelno ir nuostolių, sulyg patiekto valstybės biudžeto.

Kad dabar Lietuvoje nėra nei vieno mokslinčiaus sugėbančio šį reikalą tinkamai išrišti ir tuos kvadrilijonus surasti, tai nutariau jiems parodyti, ką gali amerikietis neprisigėręs rusų arba lenkų raugo.

Dideli mokslo srity atidengimai manim buvo jau padaryti bebūnant Amerikoje 1910-11 metuose kuomet aš apkeliavau orlaiviu Pietinį Polių, kur radau milžiniško didumo garo mašiną besukančią ant jos ašies užmautą žemės kamuolį. Apie tai mano smulkiai buvo rašyta "Rimbe," kaipo viename rimčiausių ir mokslingiausių anų laikų lietuvių žurnalų; dabar, kaip augščiau išdėsčiau, susidėjus tokiomis rimtomis aplinkybėmis nutariau padaryti dar vieną rimtą kelionę į tolimą šiaurę ir į pasaulio mokslo židinį įdėti niekam dar neištirtų mokslo turtų.

Esamos dabar kelionės priemonės visai neatitinka tolimoms kelionėms kur nėra gelžkelių, vieškelių, automobilių ir tokių kelionės priemonių, kad galima būtų pasinaudoti gamtos jėga, dykai nepažabota, plaukiojančia aplink. Kaipo įgimtas mechanikas ėmiau galvoti bemotorinį orlaivį, kurį varytų vėjas, keltų į viršų ir užtemptos atatinkamos būrės trauktų jį taip kaip traukia laivą jūroje kotik ne prieš vėją. Mano samprotavimas pasisekė ir aš sugalvojau orlaivį paremtą trimis fizikos principais, t. y. kombinacija trijų jėgų: kėlimo jėga, traukimo jėga ir atsparumo linkmės jėga. Kėlimo jėga buvo vėjas, prieš kurio linkmę buvo sugalvota įžambūs sparnai su nuolatiniu vairu, kuris turėjo orlaivį nuolat laikyti prieš vėją pasuktą, kad kėlimo jėga visada iš apačios ant jojo veiktų. Tas lengva padaryti turint antrą atsparią jėgą, kuri neleistų orlaiviui nulėkti pavėju ir neduotų jam pasisukti į šalį, nes jis tuoj nukristų. Atsparumo vėjo linkmei jėga, buvo mano sugalvota principais būrių kombinacijos, kaip darosi ant jūrlaivių ir prie tų dviejų jėgų kombinacijų, galima buvo prie smarkiausio vėjo nei per nago juodymą nenulėkti pavėju, bet keltis vertikaliai aug štyn. Dabar norint lėkti į kurią nors šalį, reikalinga buvo trečia kombinacija mažikiu būrių ir jos pagriebtos vėjo jėgos, nešė orlaivį kur reikalas buvo. Taigi aparatas buvo labai negūdrus ir begalo pigus, taip kad pakėlimui vieno žmogaus ir visos amunicijos bei pabūklų svoriu apie 1,000 kilogramų reikėjo drobės nedaugiau 200 ketvirtainių metrų ir keletas negudrių plonų medinių sąsparų — ir viskas.

Kadangi orlaivis, pakilus vėjui turėjo ypatybę keltis į viršų, tai buvo sugalvotas specialus inkaras tiesiai įsukamas žemėn ir tada orlaivis buvo prie žemės pririštas. Nusileidimas labai negudrus, — užtekdavo įžambumą keliamų sparnų sumažinti, kaip orlaivis lengvai nusileisdavo ir atsistodavo ant pavažų; užtekdavo koja paspaustį, kaip inkaras įsisukdavo žemėn ir visas įrengimas panešėjo į lengvą japonų namelį su nuleistais uždangalais.

Navigacijos įrankiai buvo šie: sekstantas, kompasas, barometras, chronometras, braižymo įrankių dėžutė, navigacijos alamachas ir žemlapiai Merkarto. Beje, dar buvo greičių lėkimo matuoklis.

Surengimas, pasiuvimas ir išbandymas aparato kainavo sekančiai:

200 metrų audeklo po 10 markių metras	200 mk.
1 sekstantas — — — — — — — — —	500 mk.
1 kompasas — — — — — — — — —	100 mk.
1 barometras — — — — — — — —	300 mk.
1 chronometras — — — — — — —	500 mk.
1 Braižymo įrankių dėžutė — — — —	200 mk.
1 Greičio matuoklis — — — — — —	200 mk.
1 komplektaos žemlapių Merkarto ir alamachas — — — — —	400 mk.
Įvairūs pabūklai — — — — — — —	300 mk.
Išviso —	4,500 mk.

Taigi suma sulyginamai labai maža skaitant tokią negirdėtą kelionės priemonę, nereikalaujančią nei žibalo nei benzino nei įvairių motorų, kurie turi paprotį bevežant orlaivį staiga sustreikuoti ir priversti belėkusį žmogų nukristi žemyn, o sielai nulėkti jau be orlaivio į dangų.

Pinigų sugryžęs iš Rusijos neturėjau bet, sutikęs čia kelis amerikiečius — lietuvius, jie mano mintį suprato, tuoj pagal seną paprotį — aukoti įvairiems prakilniems tikslams, sumetė man aukų 10,000 markių ir aš turėjau galę savo mintį paversti į realybę (savo geradėjams tariu širdingą ačiu, nes tik jų gera širdis ir duosnumas įbedė naują akstiną į pasaulinio mokslo žinyčią). Didesnė pinigų pusė dar liko kišeniuje įvairiems kelionės reikalams ir aš padirbėjęs tris mėnesius, sutaisęs aparatą ir supirkęs prietaisus jau buvau gatavas kelionėn į nežinomą šiaurę.

(Toliaus Bus)

o———o———o

RUDUO.

Medžių lapai geltonuoja,
Lekia ant mirties sparnų...
Tai pranyksta tolumoje,
Paskandinti ūkanų,
Tai, purvynan nusiritę,
Šnibždas, vėjo keliami...
Nebprikels jau! Jie — nuvytę...
Čia užmigt vieta rami...
Jau sudie tau, vasarėle!
Tav' mylėjau aš menkai:
Maž' dainų širdy prikėlė
Tavo girios ir laukai!...
Savo sodne saulužėlė,
Karalienė mūs visų,
Liūdna šįryt atsikėlė...
Jos žydri takai užžėlė
Piktžolėms iš debesų...
Ir mergelė, kaip saulužė,
Nebemyli jau manęs...
Dangus niaukias, vėjas ūžia,
Plėšo siausdamas girias...
Medžių lapai geltonuoja...
Snaudžiu... Lyg drugių pulkai
Kaž-kur skraido tolumoje...
Vėjai staugia, kaip vilkai...

— Norimas.

o———o———o

KAD IŠREIKŠTI TAU GALĖČIAU...

Kad išreikšti tau galėčiau
Tai, ką jaučia man' širdis,
Gal pasaulį pamylėčiau,
Gal ramesnė būt' naktis.

Gal jausminga sutartinė
Virstu švelnia šypsena,
Gal nekęstu taip krūtinė,
Gal prilygčiau Ibseną...

Kiek tad' laimės aš patirčiau,
Kiek svajonių, kiek jausmų...
Tad' sieloje nebemirčiau, —
Nepažinčiau jau skausmų.

Bet aš menkas, nelaimingas
Tarp tų audrų, tarp bangų;
Sielos balsas, nors jausmingas,
Žūsta po plačiu dangu.

Kad atjaustų tavo siela
Tą aidėjimą slaptingą,
Kaip gyventi būtų miela
Po pasaulį nemirtingą.

26-III-23. — Miško Aidas.

KĄ REIŠKIA SVETIMOS MOKYKLOS LIETUVIAMS

Rašo M. L. Masionis

"Vienybės" 79 nr. teko skaityti J. J. Strossellio straipsnelis, kuriuomi karštai raginama Amerikos lietuviai mokintis anglų kalbos, rašyobs ir tt., žodžiu sakant raginama mūsų žodžiu sakant raginama mūsų konizuotis, ko jau nuo seno taip nori ir patys aistrieji amerikonizatoriai. Nekartosiu p. S. išvedžiojimų, tik bandysiu nurodyti dar vieną labai svarbią pusę šito klausimo, kurią autorius visiškai pamiršo.

Mes persikelkim su minčia Lietuvon į pabaigą 18-tojo ir ligi pabaigai 19-tojo šimtmečio. Tenai lietuviai buvo verstinai priverčti mokintis svetimos kalbos ir rašto. Pasekmės buvo tokios, kad mūsų žmonės visai baigė užmiršti savo kalbą ir raštą. Šiandien mes turime didelę dalį savo tautos Vilniaus apylinkėje, kurie nieko nebežino, kad Vilnius yra Lietuvos sostinė ir su jais nei susikalbėti lietuviškai nebegalima. Bėgiu keleto desėtko metų lietuviai savo motinos kalbą visai paniekino, o jų vaikai jau nei kalbėti lietuviškai nebemokėjo. Ko del šitas atsitiko? Todel, kad lenkai paėmė visame kame viršų. O jie paėmė viršų delto, kad ir tuomet buvo lietuviams įkalbama mokintis lenkiškai, nes jų kalba ir raštas, girdi, esąs "kultūringesni" ir labai reikalingi.

p. J. Strossellis savo straipsnely rašo, kad per 3-4 metus galima pramokti angliškos kalbos. Gerai. Bet mes turime atsižvelgti, ar mes turėsim iš to kokią naudą ar ne. Del gyvenimo čionai gal biskį bus geriau. Bet kaščin ar tas mums apmokės nuostolį, kokį mes turėsime pražūdydami apie milioną lietuvių Amerikoje, arba apie trečią dalį lietuvių tautos, kuri ir taip nedidelė?... Jau ir šiandien Amerikoje apie 50 nuoš. vartoja savo naminę kalbą, — anglišką. Kas būtų jeigu visi lietuviai būtų lankę svetimas mokyklas čionai ir Lietuvoje? Dabar lietuvių kalbos jau visai ne bebūtų.

Aš nesakau, kad nereikia mokslo ir mokyklų. Bet sakau, kad mes turime pirmučiausiai mokėti savo kalbos, skaitymo ir rašymo. Todel aš ir nusistebėjau iš p. Strossellio, kad jisai, vieton raginti savo brolius ir seseris išmokti lietuvių rašto, kviečia prie ištautėjimo, tiesiog skubinasi iš savo brolių širdies išplėšti lietuvišką dvasią. Aš norėčiau, kad p. S. atsakytų į šitą klausimą: Ar lietuviškai gražiai mokant, negalima paskui gražiai išmokti ir angliškai? Jeigu jis atsakys "taip," tai jisai gailėsis savo tą straipsnį parašęs. Jeigu jisai atsakys "Ne," tai aš norėčiau žinoti, kodel ne?

Mes jau ganėtinai turime tų "amerikonų," kurie čia gimė arba tik čia augo. Jie visi mokinosi angliškai, jų lietuviška dvasė jau numirusi. Bet kas iš to jų pradinio mokslo, jei niekur toliaus negalėjo prasisiekti? Šiandien visa jų garbė yra kad jie save nesivadina lietuviais ir lietuvaitėmis, su tėvu ir motina nebesusišneka, su lietuviais nebedalyvauja. Bet kaip augštai jie stovi? Ogi štai kaip — ant gatvių kampų "čiūtabakį" kramto ir į praeivius spjaudo, per naktis biliardinėse boliukes daužo, kazyromis lošia ir savo uždarbį praleidžia, prasigrajinę vagia nuo tėvų ir nuo svetimų pinigus, jaunučiai pripranta tik po saliūnus trankytis, gerti ir pavirsta į doriškus sugriuvėlius.

Štai jums ir "amerikonai!" Šis paveikslas jau taip mums žinomas, kad nebėra ko jo dar tamsesnėmis spalvomis piešti.

Kas tokių baisenybių priežastis? Tai ankstyvas ištautinimas mūsų jaunuomenės. Jiems buvo išplėšta iš širdies jųjų tautybė, kalba ir savo brolių meilė. Jie užmiršo savo tėvų kalbą ir dabar nebėra kam jų gražiai pamokinti; nes dabar sūnelis nebesupras kai jį močiutė norės lietuviškoje kalboj doros pamokinti ir ant gero kelio privedžioti.

Apie šitą galima labai daug prirašyti, bet pasitenkinkim tuo kad mūsų apšviestesnius vyrukus, kaip p. J. J. Strossellis ir kitus, pakvieskime ateiti prieš kin mūsų tautos ir pasišvęsti mūsų jaunimą mokinti lietuvių kalbos, rašto ir lietuvių istorijos. Mūsų jaunimas nereikės raginti prie angliškų mokyklų, nes jie ir taip jas eina.

UBAGAI DVASIOS, JUSŲ KARALYSTĖ ASILERKOJ

(Feljtonas)

Rašo Rykštė

Vadinas aš, didžiakumštis Bulvydas, pasiryžau išliuosuoti visus tavarščius iš Asilerkos "vergijos" (Bimbolas jau pats išsiliuosavo). Aš paaukavau savo didelį kumštį tavorščių labui, — bet kadangi, vadinas, Asilerkoj yra labai daug "buržujų" — su kietom galvom, tai, vadinas, yra reikalinga tavorščių pagelba. Todel drg. tavorščiai skaitykit išpūtę akis žemiaus paduotą atsišaukimą.

Atsišaukimas į Viso Bruk-klyno Peštukus!

Drauge, tavoriščiau, peštuke, vadinas, jeigu tu esi susipratęs peštukas ir per "Ne-Laisvės" pasidarbavimą likais Rosijos pastumdėlis ir nemoki nei žodžio "po ruskų" taip, kaip aš, tai tu esi mūsų. Tad — eikš prie mūs! Jeigu tu esi truputį nesveikas ant kanopų, o visai nesveikas ant makaulės — taip kaip aš — tai tu esi mūsų. Todel — eikš prie mūs! Jeigu tavo kumštis yra lygus didumui tavo niekam nevertos makaulės — lygiai taip kaip ir mano, tai tu esi mūsų. Todel — eikš prie mūs! Jeigu tu turi daug pinigų, o mažai proto, tai tu esi tikrai mūsų. Todel — eikš prie mūs, eikš prie mūs!! Eik, eik mūsų eilėn stok ir su kumščiu pats save vaduok! Visi, vadinas, tavorščiai su savo pinigais ir dideliais kumščiais, atsišaukit že miaus paduotu antrašu:

Pirmas Bimbolo pulkas
Trečias Raudanosių batalijons,
1-ma Kumščiųsvaidžių kp,
Raudondvario sklepas.
Bruk-klyne.

Žemiaus telpa mūsų garbingo pulko maršas, kurį kiekvienas tavorščius turi mokėti ir užsimerkęs.

Bimbolo Pulko Maršas

Mes razbaininkėliai Bruk-klyno miesto,
Didi vargdienėliai "Ne-Laisvės" sklepo.
Jei buržujai nor mus skriausti
Mes ir turime nesnausti —
Turim juos išmušt,
Turim juos išmušt!
Jei ką mes pagriebsim iš Asilerkos,
Tuojaus atiduosim Bimbai ant naudos.
Jis pradėjo kelt netvarką
Kad sugriauti Asilerką.
Turim jam padėt,
Turim jam padėt!
Jo spyčius giraitėj jam nepavyko,
Jis iš Asilerkos greit gavo kiko.
Turim visi mes sukrusti
SLA narius išmušti.
Savo kulokais
Savo kulokais!
"Šventą" darbą baigę linksmai giedosim
Asilerkos centran visi maršuosim,
Tenai vietos mat garbingos
Mums visiems jos reikalingos
Turim jas užgriebt,
Turim jas užgriebt!

Tūkstantis devyni šimtai dvi dešimts trečias buržuazijos metais ir šeštais Trockio metais, antra diena buržujų Mušimo mėnesio.

Organizatorius-Didžiakumštis
Bulvydas.

Nustebėjimas Šventakupriams

Šio raudonojo "šventraščio" nuorašą išmainiau ant amerikoniškos vėliavukės su Didžiakumščiu Bulvydu, kurią jis įsismeigęs į atlagą stojo "buržuaziškam" teisme prieš "buržuazišką" teisėją už sumušimą "buržujaus" Bubnio 24 d. rugp. š. m. Tad matot, kad čia yra mano buržuaziška nuosavybė, įgyta pagal proletarišką systemą, tai yra be pelno ar nuostolio (mat tą vėliavukę radau ant buržuaziškos gatvės); todel griežtai užginu pagal padarytą sutartį su Didžiakumščiu Bulvydu, kad Šventakupriai neturi teisės virš paduotojo maršo garsiai giedoti ar skaityti baliuose, piknikuose ar šiaip viešuose susirinkimuose ar išvažiavimuose arba lipyti minėtą maršą ant tvorų, sienų ir stulpų arba bile kokio buržuaziško padaro. Perskaityk pakuždom ir priglausk prie širdies, atsidusk sunkiai, bet nekeik, kad tave Pundzinas neapdovanojo tais gabumais, kaip atsišaukime reikalaujama ir negali įstoti į eiles išrinktųjų ir kariauti už tavorščių "paliuosavimą."

Jūsų moninykas — Rykštė.

MODERNINIS GYVENIMAS PASINAUDOJA

kiekvienu patogumu. Moderninis gyvenimas pilnas patogumų. Keptuvių buvo per šimtmečius — profesinis kepimas nėra patogumas naujas — bet kepimas ant dabartinės skalės yra naujas. Nėra jokios priežasties bile namams ar šeimynai apsieiti be nepainios prabangos pavydale gerai iškepto kėkso. Drakes's Kėksas yra vienas iš moderninio gyvenimo patogumų.

DRAKE'S CAKE PURE FOOD

NAUJI RAŠTAI

Potašas ir Perlmutras. — 3 veiksmų komedija. Glass ir Klein. Išvertė Petras Vaičiūnas. "Teatro Biblioteka" No. 2. "Švyturio" B-vės leidinys. Kaunas, 1923. Pusl. 83. Kaina Amerikoje 35c. Gaunama "Vienybės" Knygyne.

Šita komedijėlė paimta iš Amerikos žydų biznierių gyvenimo. Jos vyriausi veikėjai yra du drapanų įstaigos kompanai — Potašas ir Perlmutras. Visas veikimas susideda iš jų abiejų pasiryžimo išgelbėti savo tarną Vasilių, kuris buvo iš Rumunijos pabėgęs ir tenykštė valdžia jo norėjo iš Amerikos išgauti, kaipo prasikaltėlį politikoje. Geraširdis bet apykvailis Potašas labai buvo Vasilium suinteresuotas, delto kad jo duktė buvo jį įsimylėjus. Abudu kompanai dėjo už Vasilių savo turtus iki jau buvo priėję prie bankrūto. Tik su sykiu ėmė ir išsiaiškino, kad Rumunijos valdžia paieškojo visai ne to Vasiliaus, bet kito. Staigu visas paaiškėjo, sugryžo visi uždėti pinigai ir viskas laimingai užsibaigė.

Čia didelės komedijos kaip ir nėra. Bet visa eiga labai juokinga, nes perduoda žydų komiškus elgėsius ir jų nervingumą. Suvaidinti šita komedija nėra sunku, nors reikia gabių ir greitų aktorių. Viso aktorių yra 18-ka (dvylika vyrų, šešios moterys). Aktoriams reikia išmokti "žydžiuoti."

Lietuva laukia Lito — Pilno neapkarpyto. Per "Vienybę" jį siūskit —

SEVEROS GYDUOLĖS UŽLAIKO ŠEIMYNOS SVEIKATA

Aštrus Skausmų

ir reumatiško uždegimo galima pasekmingai išgydyti su

SEVERA'S GOTHARDOL

Ištikimas linimentas

Geras vaistas dėl susimušimo, išsukimo, tinimo, raumenų šlyvumo, skausmus strėnose ir šonuose.

KAINA 30 IR 60 CENTAI.

Klauskite pas aptiekorius.

W. F. SEVERA CO. CEDAR RAPIDS, IOWA

Iš Amerikos Lietuvių Gyvenimo

ČIA TALPINAMA ŽINIOS IŠ AMERIKOS LIETUVIŲ GYVENIMO IŠIMTINAI. RAŠOMA MUSŲ GABIŲ KORESPONDENTŲ APIE TEATRUS, BALIUS, PRAKALBAS IR ABELNĄ JUDĖJIMĄ

CENTRAL BROOKLYN, N. Y.
Jukelio "misijos."

Rugsėjo 28 d. Gervės svetainėje 85 Hudson Ave. buvo Trockio klapčiukų prakalbos. Prakalbos buvo surengtos kokios tai trys kuopos: L. D. L. D.; L. M. P. S., A D. L. S. ir Jukelis su "Laisvės" štabu. Žmonių pri sirinko apie 30. Pirmiausiai kaštas komunistas, darbininkų lygintojas, E. W. Bliss Co. mašin šapio streiklaužis Baltaitis, per statydamas kalbėtoją gyrėsi, kad komunistų partija labai gerai gyvuoja, net Bulgarijos valdžią nuvertusi. Potam kalbėtojo Jukelis. Jis nieko tokio nepasakė kaip tik apie griovimą; kas tik yra ne jo padaryta, tai reikią sugriaut. Taipgi "Vienybė" su "Keleiviu," turi būt kada nors leptelėjo Jukeliui į kaktą, kad jų taip bijo ir keikia net susiriesdamas netik "Vienybę" bet ir jos skaitytojus; tai esąs parklenčiausis laikraštis pasauly, net esą priguli prie Open Shop Association (Jukelio amatas — visuomet meluoti, nes "Vienybė" niekur nepriklauso ir yra laisvas savistovus laikraštis. — **Red.**) Toliaus tai ragino saviškius, kad griebtūsi už darbo ir didintų savo kuopas taipgi pardavinėtų savus laikraščius nors po vieną numerį į dieną žėdnas narys. Toliaus ragino pirkti šėrus kokio tai darbininkų dienraščio; šėrus pardavinėjo po penkis dolarius vieną. Toliaus ragino savo tas tris partijas, kad stotų į darbą, nes Lietuva "esą baigia prapulti be mūsų." Ant galo buvo kolekta. Surinko $7.07. **Ateivis**

PROVIDENCE, R. I.
Lietuvių Piliečių Sąjungos susirinkimas

Vietos 5-tas skyrius Lietuvių Sąjungos, per savo valdybą nutarė sušaukti susirinkimą Spalio 14 d. sekmadienį, nuo 4 val. po pietų, Smith St. svetainėje. Šitame susirinkime turėsime nu spręsti, ką turime padaryti su likusiais pas kasierių pinigais. Tad meldžiami visi L. P. S-gos 5-to skyriaus nariai pribūti.

Valdyba.

SCRANTON, PA.
Iš Vietinės Politikos

Ateinantį antradienį Spalio 9 d. nuo 7:30 vakare, Vytauto svetainėje Oak St. ir N. Sumner Ave. įvyks susirinkimas L. Pil. Nepr. Kliubo. Susirinkimas bus viešas su prakalbomis, kurias išpildys kandidatai į įvairius miesto viršininkus. Bus labai įdomu kiekvienam pasiklausyti kaip kliubiečiams taip ir pašaliniams, kuriems turi lygiai apeiti miesto tvarka ir gerovė. Todel rengėjai pasitiki didelės publikos. **Rengėjai.**

WORCESTER, MASS.
Graži kliubo darbuotė

L. U. Kliubas gana gražiai gyvuoja. Tai yra didžiausi organizacija Worcestery. Turi savo didelį vasarnamį ant ežero kranto, kur suvažiuoja pasilinksminti seni ir jauni. Turi iš savo tarpo muzikantus, delto du sykiu į savaitę atsibūna šokiai.

Rudeniop jau orui atvėstant nubos šokiai, delto yra susitvėręs L. U. Kliubo choras apie 40 vyrų. Rugsėjo 15 d. jie išpildė didelį programą, sudainuodami tautiškas ir Lietuvos kariumenės daineles, kas publikai labai patiko.

Gaila, kad daugesnis jaunimo nesitelkia; būtų galima sudaryti chorą iš 200 dainininkų.

Šis kliubas per paskutinius du metu daug žingsnių pirmyn nužengė lietuvių veikime. Ankščiau ar vėliau Ukėsų Kliubas statys tautišką namą, kad visus lietuvius sutraukus į vieną būrelį. Mūsų kliubą šmeižia kaip katalikai taip ir bolševikai, nes mato, kad jų pačių gyvenimas jau silpnėja. Bet kliubui tas nesvarbu. Kliubas nepadės auklėti nei klerikalizmo nei bolševizmo. Jis šiandien yra didžiausi Worcesterio lietuvių organizacija, ir savo nusistatyme darbuosis vis tik lietuvių naudai. **Tautietis,**

BERWIND, W. VA.
Sunykę lietuviai

Čia gražus kampelis ir yra puikiai apsigyvenusių žmonių. Darbai tik kasyklėse, delto žmonių europiečių čia mažai laikosi, nes anglis yra peržema del mūsų žmonių.

Lietuvių čia tik pora nevedusių, o lietuviškų šeimynų visai iš paviršiaus nesimato. Vienok kur į kokį kampelį nenueisi, vis lietuvį rasi. Nors jis yra nuvargęs, nuvargusiai ir šneka, vienok vis rodosi linksmas suradęs savo tautos žmogų. Per savo suvargimą jie neturi jokios tautiškos reikšmės, tik gimimas dar rodo juos lietuviais esant; bet jų gyvenimas jau labai sunykęs. **J. P. Kasperas**

KENOSHA, WIS.
Pavyzdingas SLA. apskričio susivažiavimas

Rugsėjo 16 d. Schlitzo svet. įvyko S. L. A. 10-to Apskričio Wisconsino valstijos susivažiavimas; jį rengė kuopos iš: Milwaukee, So. Milwaukee, Racino ir Kenoshos. Viso atstovų dalyvavo 16-ka, be daugybės dalyvavusių svečių.

Tarpe svarbesnių nutarimų yra šie: 1) priimta apskričio įstatai; 2) išnešta rezoliucija prieš audrų kėlėjus Maskvos agentus, kuri pabaigoje skamba sekančiai:

1. Griežtai protestuojame ir smerkiame tokią narių ir apskričių darbuotę, kuriaja SLA. organizacija tempiama į partijų ar srovių diktatūrą.

2. Reikalaujame Pild. Tarybos, kad imtųsi SLA. konstitucijos dėsnių ir apsaugotų mūsų organizaciją nuo pastaruoju laiku besiveržiančios į SLA. taip vadinamos arb. Partijos, ir kad būtų užkirstas kelias tos partijos darbuotei mūsų organizacijoje.

3. Užgiriame Pild. Tarybos teisėtą žingsnį išmetant p. A. Bimbo delei aiškiai ir ganėtinai įrodytų jo prasikaltimų.

Ši rezoliucija priimta 14 balsų prieš 2 (vienas pakėlė ranką per klaidą ,o kitas pasirodė beėsąs tikras Maskvos agentas, kuris buvo ir savo pakeptą rezoliuciją padavęs).

Susivažiavimas buvo rimtas ir gyvas. Kenoshiečiai pertraukoje posėdžių davė svečiams gardžius pietus — lietuviškos dešros, šutintų kopustų, bulvių, raugintų agurkų ir kavos.

Nutarta žiemos sezonu turėti kokį parengimą Racine, Wis., kurio pelno pusė eis N. N. fondan, o kita apskričio agitacijai. Sekantį suvažiavimą nutarta laikyti Milwaukee, Wis. sausio mėnesį (dieną paskirs aps. valdyba).

Ant pabaigos vietos SLA. 212 kuopa paruošė turininga programą: prakalbas, dainas, deklamacijas ir dualogus. Potam tęsėsi šokiai iki vėlumai. Jaunimo prisirinko pilna svetainė.

Šis apskritis nors jaunutis, bet vieno meto bėgiu išaugo į milžiną. Turi išdė $280.06, priklauso 4 kuopos su 300 narių; kuopų turtas siekia $500. Tai vis ačiu rimtiems veikėjams Kenoshiečiams ir Raciniečiams.

M. Kasparaitis.

French Line
Compagnie Générale Transatlantique

GREITA KELIONĖ IŠ IR Į LIETUVĄ

Paris Spal. 3 ir 24. ir Lapk. 14
France Spal. 10 ir 31 ir Gruodž. 5
LaSavoie Spal. 20, Lap. 24, Gruo.22
Lafayette Lapkr. 10.

Francūzų Linija kooperuos perdavime pinigų Jūsų giminėms Lietuvoje ir pasirūpins jų saugiu atvykimu Amerikon.

Del platesnių informacijų kreipkitės pas savo vietinį Francūzų Linijos agentą arba į vyriausį ofisą

19 STATE STREET
New York, N. Y.

NORTH GERMAN LLOYD

Savaitiniai išplaukimai į LIETUVA
NEW YORK — BREMEN
ant naujo ir paraukaus laivo
"COLUMBUS"

Tai yra didžiausias vokiečių laivas ir vienos klesos kambarėliais laivai. Pagerinti trečios klesos parankumai. Kreipkitės prie agentų arba į

NORTH GERMAN LLOYD
14—16 Pearl Street
New York

CUNARD

AR MANOTE ATSIIMTI GIMINES Į AMERIKĄ?

2629 Lietuviai atvažiuos į čia šį metą.

Leisk mūsų raštinei Kaune pagelbėti Jūsų giminėms išgauti pasportus ir vizas ir tinkamai juos prirengti į kelionę.

Nereikia laukti del vietos, turintiems Cunard Linijos laivakortes. Cunard laivas išplaukia iš Europos kas kelintą dieną. Cunard laivakortės yra geros kelionei ant AQUITANIA, BERENGARIA ir MAURETANIA, greičiausia jūrų kelionė tarp Lietuvos ir Amerikos.

Del smulkesnių informacijų, malonėkite susižinoti su mūsų vietiniu agentu arba mūsų raštinėje.

Cunard Line
25 Broadway
New York

GRAŽUMAS — JAUNYSTĖ

Jūs galite atrodyti daug jaunesniu, negu atrodote dabar, kada jūsų veidas pradeda raukšlėtis, išblykšti ir susenti. Bile jokia jūsų nosės išžiūra gali būti pataisyta. Nulinkusios nusys gali būti irgi pataisytos. Raukšlės nuo veido, kaktos ir antakių galima tuoj prašalinti. Taipgi su didžiausiu pasisekimu gydau vyrus, moteris ir vaikus, nes esu mokslus baigęs Europoj ir turiu 28 metų patyrimą. Susikalbėti galite angliškai, rusiškai, lenkiškai ir vokiškai. Ofiso valandos: darbo dienomis nuo 9 iš ryto iki 7 vakare; nedėldieniais nuo 9 iki 3 po pietų. Reikalaukite knygelės. Pats daktaras duoda visas gyduoles ligoniui.

DR. G. BUKKI
58 East 93rd St.
New York, N. Y.

SANTAL CAPSULES MIDY — REFUSE ALL SUBSTITUTES
PUSLĖS UŽDEGIMAS

Apsaugok Sveikatą
SAN-Y-KIT
Profilaktas vyrams, geriausia apsauga po užsikrėtimo. Didelė triūbelė 35c. (Tarba (4's) $1.
Visose aptiekose ar San-Y-Kit Dept. A. 92 Beekman St. New York
Prašyk aprašymų

LYTIES, PUSLĖS IR KRAUJO LIGŲ

25 Metų Praktikos Specialistas

Dr. ZINS išgydo visokias chroniškas ligas, nervų sutrimą, širdies, plaučių, skilvio, kepenų, inkstų ir kitokias pavojingas ligas.

MOTERYS! VYRAI!

Išegzaminuojame Dykai

Nusilpimu sergą ir be vilties išgyti žmonės gydomi asmeniškai. Nieko jums neknainuos ateit išegzaminuot per Dr. Zins. Gydymo kainos — žemos.

Dr. ZINS

110 EAST 16th ST.
TARPE 4th AVĖ. ir IRVING PLACE
NEW YORK, N. Y.
Valandos: nuo 9 ryto ki 8 vakare
Nedėliomis: nuo 9 ryto iki 4 val. popietų

MALT-APYNIU

DIDŽIAUSIAS IMPORTERIS

Užsakymus išpildom mažus ir didelius
Parduodam Wholesale Kainom.

Gvarantuoti per

GAGEL STANDARD MALT CO

352 Milford Street Brooklyn, N. Y.
Tel. Applegate 6430

Brooklyno ir Apylinkės Žinios

"Vienybės" Adresas: 193-197 Grand Street, Brooklyn, N. Y., Telefonas: 2427 Greenpoint

BALSUOTOJŲ REGISTRACIJOS SAVAITĖ

Šį pirmadienį Spalio 8 d. pra sidėjo balsuotojų registracija, kuri tęsis visą savaitę ir baigsis ateinantį šeštadienį Spalio 13 d. Registracija būna kasdieną nuo 5 val. popiet iki 10 val. vakare. Šeštadienį bus registruojama nuo 7 val. išryto iki 10:30 vakare.

Piliečiai, nepamirškite registruotis, nes kitaip negalėsite balsuoti rinkimuose!

STRUMSKIO VIETON

Kun. Kodžio parapijon, atsisakiusio X. Strumskio vieton, atvykęs naujas vargonininkas, Jonas Brundza. Jisai nesenai atvykęs iš Lietuvos ir dabar gyvenęs Pennsylvanija valstijoje.

SUVAŽINĖJO LENKUTĮ

Central Brooklyne lenkė gyvenanti 60 Little St. atėjo ant Hudson Ave. mėsinėn su trejų metų berniuku Stefanu Černovskiu; motina nupirko vaikui bananą ir vaikas išėjo gatvėn, kur tiesiog papuolė po troku, ir pervažiavo jam per koją ir vidurius. Buvo įneštas Kudirkos vaistinėn ir pašaukta ambulansas, bet daktarui apžiūrėjus ir skubiai vežant į ligonbūtį, bevežant, vaikas pasimirė ant kelio. Troko vežėjas buvo kokis tai italas Louis Papalluple nuo 332 So. 2nd St.

Patartina ir lietuviams, gyvenantiems aplinkui, saugoti vaikučius nuo tokios nelaimės, nes Hudson Ave. dabar labai didelis traktas, viena tai, kad Edisonas stato didelius budinkus ant John St., antra tai, kad Gold St. yra taisomas, išardytas, taigi visų šapų aplinkui vežimai važiuoja vien tik Hudson Avenue. J. Ž.

ATKELIAVĘ LIETUVIAI

Šiomis dienomis atkeliavo iš Lietuvos sekanti piliečiai:

Pranciška Zabarauskienė pas savo vyrą, Miką Zabarauską, į Elizabeth, N. J.

Dominikas Norvilas, pas gimines, Antaną Venckų, 129 Pine St., Elizabeth, N. J.

Minėtiems vientaučiams buvo teiktas visas patarnavimas per "Vienybės" Agentūrą. Linkėjame laimingai ir linksmai naujame krašte apsigyventi!

Laivakorčių Skyrius.

VILNIAUS LAIKINOJO KOMITETO PADĖKA

Brooklyno Lietuvių Moterų Globos Komitetas gavo laiškelį iš Vilniaus Laikinojo Lietuvių Komiteto, kuris praneša apie gautas dviem atvejais aukas ir atsišaukia į amerikiečius neužmiršti, kaip dabar Vilniuje lietuviai yra sunkioje padėty. Lai škas skamba sekančiai:

"Brooklyno N. Y. Moterų Globos Komitetui:

"Laikinojo Vilniaus Lietuvių Komiteto vardu šiuomi pranešame Brooklyno Moterų Globos Komitetui, kad esam gavę du čekiu ant 130 dolarių. Pirmas čekis ant 30 dolarių išmokėtas Lenkijos valstybės skolinamoj kasoj (Polska Krajowa Kasa Požyczkowa) Vilniuje rugpiūčio m. 30 dieną, gauta už jį 7,365,000 lenkų markių, antras čekis ant 100 dolarių išmokėtas rugsėjo m. 20 dieną, gauta už jį 27,650,000 lenkų markių.

"Kaip jau buvo pranešta pinigai gauti sulyg pirmo čekio perduoti Komisijai iš p. p. Emilijos Vileišienės, d-rės V. Alseikienės ir Marijos Šlapelienės au dimo mokyklos įsteigimui; visi kiti pinigai bus padalyti labdaringoms įstaigoms našlaičių skurdo sumažinimui, kaip štai maisto pagerinimui, baltinių ir drabužių pirkimui, suimtųjų moksleivių sušelpimui.

"Laikinasis Vilniaus Lietuvių Komitetas taria širdingą ačiu B. M. K. narėms p. p. K. Širvydienei, J. Ramoškiutei, E. Vizienei ir visiems aukotojams.

"Tikimės, kad Jūsų garbingą pavyzdį seks ir kiti Amerikos lietuviai, neužmirš begalo sunkios padėties savo viengenčių Vilniuje ir sumažins našlaičių skurdą ir vargus.

"Vilnius, 1923 m., rugsėjo m. 20 d. (Pasirašo): Dr. D. Alseika, Pirmininkas; Kun. K. Čibiras, Iždininkas. (Antspauda): Laikinasis Vilniaus Lietuvių Komitetas".

Perduodami šį laiškelį visuomenės žiniai apie tas aukas, kurios buvo persiųstos Vilniun per "Vienybės" Agentūrą, mes sykiu ačiuojame visoms mūsų Komiteto narėms, kurios rinkime aukų nuoširdžiai darbavosi ir visiems geros valios lietuviams, kurie dėjosi prie šio labdarybės darbo.

K. Širvydienė,
L. M. G. K. Pirmininkė.

NUO "AIDO" CHORO KONCERTO

Pereitą sekmadienį Labor Lyceum sevt. įvyko "Aido" choro 11-tas metinis koncertas, kuri išpildė patsai choras ir pakviesti solistai. Programo išpildyme geriausiai atsižymėjo pat sai choras dainomis: Čigonų daina "Girioj" (iš Eremino "Raudonosios Knygos"), "Pasėjau kanapę" — Petrausko, "Gamtos Rūstybė' — Petrausko ir "Štai mėnulis skaisčiai šviečia"; kitos choros dainos buvo menkesnės. Atžymėti reikia pakviestą italą artistą S. Garavelli, kuris puikiai sudainavo arijas iš itališkų operų. Gerai sudainavo parinktus gabalėlius S. Vaineikis, taipgi Menkeliuniutė gabalėlius arijų itališkai ir rūsišką dainelę. Dar koncertą pagražino smuikininkas A. Birkenholz ir jauna lietuvaitė, K. Atkočiutė, su pora šokių.

Žmonių buvo veik pilna svetainė. Tik nepagirtinas buvo publikos ūžmas prie durų.

Dalyvavo ir "Lyros" choras iš Maspetho, vedamas p. Stankūno. Choras nemažas, bet vedėjas — prastas.

Potam buvo šokiai.

Reporteris.

LLOYD GEORGE IŠVYKO KANADON

Spalio 6 d. minios žmonių išlydėjo įžymų svečią, Anglijos eks-premierą Lloyd George, kuris tik ką vakarykščiai buvo atvykęs iš Anglijos ir tik pernakvojęs, išvyko į Montreal, Canada. Jis čionai bėgiu 24 valandų aplankė keletą surengtų puotų, ypatingai didelę puotą surengtą visų laikraštininkų, Biltmore hotely. Savo kalbose ir pasišnekėjimuose su reporteriais šis diplomatas buvo labai atsargus daug kalbėti apie politiką, nors aiškiai buvo matoma, kad turi su savim daug "amunicijos", kurią paleis laikydamas kalbas Kanadoje ir Amerikos miestuose. New Yorkan grįžš ir laikys paskutinę kalbą Metropolitan Opera House Lapkričio 2 dieną, o ant rytojaus grįžš Anglijon.

Šalia iškilmingo minių pasitikimo ir išlydėjimo, buvo ir priešingų demonstracijų. Jas surengė airiai republikonai (sakoma, francų remiami), kurių būrelis dar tik išlipus L. George iš laivo, buvo pasitikę su šūkavimais ir įžeidingais parašais ant vėliavukių. Bet minia įpykusi demonstrantus išvaikė ir jų vėliavukes sudraskė ir su mindžiojo. Tą patį vakarą, kada Lloyd George su savo žmona ir dukteria buvo nuvesti į teatrą, einant laukan būrelis airių vėl pasitiko ir pradėjo mėtyti kiaušiniais. Vienas kiaušinis pataikė visai nekaltam, gražiai pasirėdžiusiam vaikinui, tiesiai kakton. Čionai minia irgi demonstrantus apkūlė ir išvaikė.

Užtai sėdant svečiui traukinin į Kanadą, per policijos kordoną prasiveržė didelis jaunas vyrukas, kuris pasilenkė į L. George ir sušuko: "Aš esu gimęs Airijoje, bet aš skaitau tamstą didžiausiu žmogumi pasauly!" Ant to L. George nusišypsojęs atsakė: "Ačiu tamstai!"

Žydai irgi nelabai draugingi Lloyd George'iui. Tūli rabinai sinagogose sakė jį peikiančias prakalbas, kad Palestinos klausimas tapęs išrištas ne sulyg to, kaip žydai norėjo.

VIENA DIENA DVI NELAIMĖS NAMUOSE

Tūla Mrs. Liebold, 753 Woodward Ave. Ridgewoode, beskalbdama rytmety drapanas sulaukė dviejų svečių, kurie vidun įėję pasisakė atėję areštuoti jos dukterį Edną, 14 metų, nes ji pavogusi kaimynkos žiedą. Nieko nežinodama apie tai motina tuojaus apalpo, bet paskui atsipeikėjo ir išlydėjo liki policijos stočiai savo vedamą kalėjiman mergaitę. Potam sugrįždama namon pamatė prie savo grinčios daug žmonių, ir įbėgusi vidun rado negyvą 4 mėnesių mergaitę, kurią buvo su svetimais vaikais palikusi. Mat vienas vaikas įdėjo mergai tei gerklėn murmuro buoliukę, su kuriaja kūdikis ir užspringo mirtinai.

Vakare vyras parėjęs nuo darbo rado moterį vėl skalbiančią drapanas, bet jis nieko negalėjo iš jos išklausti. Pasirodė, kad ji neskalbė, bet buvo ant cėberio užsigulusi ir netekusi žado nei nuovokos, ką ji daro. Priekiniame kambary gulėjo pašarvotas užspringęs kūdikis.

PUIKIAI PAVYKĘS GIMNASTŲ BALIUS

Pereitą šeštadienį buvo Lietuvių Gimnastikos Kliubo pirmas šio sezono balius, kuris visais atžvilgiais puikiai pavyko. Svečių susirinko virš 800, daugiausia jaunimo. Gražiai linksminosi iki 1-mai val. nakties. Šis balius atsižymi tuo, kad "naminės" matėsi visai mažai ir tvarka buvo labai gera iš gimnastikiečių pusės. Daugiau tokių gražių pasilinksminimų!

Buvęs.

REDAKCIJOS ATSAKYMAI

Čim-Čymui: — Straipsnelis "Laisvė žodžio Lietuvoje" mus pasiekė. Ačiu.

Jonuliui: — Ačiu už pataisymą žinios. Pasirodo, kad ta draugija gražiai gyvuoja. Linkėtina jai kloties. Įdėsime gavę progos. Mums bėda, kad dabar mažai vietos beturim.

Įvairūs Pardavimai

Parsiduoda dvi photo studijos pirmos klesos. Atsišaukit į "Vienybės" ofisą, J. (86)

ANT PARDAVIMO

Parsiduoda Delicatessen ir Grosernė nuo seniai išdirbtas biznis, apgyventa tarpe lietuvių ir lenkų ir rusų. Priežastis pardavimo savininkas turi ir kitą biznį. Lysas ant 5 metų, renda pigi $50, keturi kambariai ir krautuvė. Del informacijų kreipkitės sekančiu antrašu:

Ambraziejus ir Danielius Agentūra
168 Grand St., Brooklyn, N. Y.
Tel. Greenpoint 5975 (86

Ant rendos Kambaris Inteligentui Vyrui ar Merginai. Elektra ir maudynė. Arti Wyckoff Av. stoties, Ridgewoode. Kreipkitės: — Vienybė, 193 Grand St., Brooklyn, N. Y. Party C. (87

TĖMYKITĖ!
Parsiduoda Namas ir Biznis Grosernė ir Bučernė
Lietuvių ir lenkų apgyventoj vietoj. Priežastis, savininkas išvažiuoja Lietuvon. Platesnių žinių kreipkitės į Lietuvių kavos išdirbystę **Rose Coffee Co., 211 No. 6th St., Philadelphia, Pa.** (95)

Pasirendavoja štoras su gyvenimui kambariais. Štoras tinkamas įvairiems bizniams. Prieinama renda, gera vieta. Štoras randasi 1008 Coney Island Av., Brooklyn, N. Y., Kreipkitės pas: Mrs. Dalinkevičius, 317 Wythe Ave., Brooklyn, N. Y. Phone 4195 Greenpoint. (87

PARSIDUODA FORNISIUS
Parsiduoda 5 kambarių rakandai
Rakandai visi vidutinės vertės ir beveik nauji. Sykiu su rakandais galima nusisamdyti ir tuos kambarius. Parsiduoda todel, kad savininkas važiuoja į kitą tolimą miestą. Atsišaukite: **A. Svinkunas, 760 Metropolitan Ave., Brooklyn, N. Y.** 88)

Parsiduoda Farma! Connecticut valstijoje, 127 akrai žemės ir miško. Gričia 14 kambarių, 3 barnės, 11 galvijų, 2 arklini ir visoki ūkio įrankiai. Del platesnių informacijų kreipkitės laiku arba ypatikai, pas **P. Macys, 901 East 93rd St., Brooklyn, N. Y.** (87

STRAIPSNIS 41
Taisyklingas Maudymas ir Rėdymas Svarbus.

Kūdikius reikia sykį į dieną jei gydytojas neįsako kitaip. Rytmetis geriausias laikas (pirm penėjimo), nors galima ir vakare, jei patogu. Kūdikio nereikia maudyti bent valandą po penėjimo, neigi tuoj prieš išvežimą oran.

Pirm bambos užgijimo reikia tik skepeta nubraukti. Paskui maudyti vonioje. Tą vartojant reikia įšildyti karštu vandeniu, o paskui dapilti kiek reikia šalto. Vanduo turi būti tokio šiltumo kai kūnas, apie 98 iki 100 laipsnių Fahrenheit. Patartina vartoti termometrą. Jis nebrangūs ir būtini griežtumui. O jei negalima, tai motina turi patikrinti vandenį su alkūne. Jei vanduo patogiai šiltas kūnui, tai gana. Niekados neliek karšto vandens į vonią kūdikiui ten esant, nes yra pavojus nuplikinti jo opių odą.

Pirm nurėdymo, pridabok kad viskas jau būtų prirengta. Abrūsai, muilas ir milteliai turi būti po ranka. Muilas turi būti gryniausias, baltas ir be kvepalų. Labai mažai jo vartoti, ir svarbu pridaboti kad kūdikis būtų po maudynei gerai numazgotas, kad muilo nei trupučio ant odos neliktų. Motinos rankos turi būti švarios, o drapanose nereikia špilkų, kad neįdrėskus kūdikio.

Maudant, kūdikio galvą reikia plauti pirmučiausia. Pridabok, kad muilo neįeitų į akis. Švarus rankšluostis aprištas ant akių išvengs to.

Įmuilyk galvą gerai ir numazgok pilnai ir greitai. Po to reikia atydžiai ir lengva nutrinti visą kūnelį su minkšta skepetėle. Po to pilnai numazgok visą odą nuo muilo. Nušluostyk su šiltais minkštais abrūsais, netrinant bet pridėliojant. Jei kūdikis atydžiai nusnausinamas, tai miltelių labai maža reikia. Grynas talkumas reikia įdulkint tik į odos raukšles, po rankomis ir tarpukišky.

Muštardo maudynės naudingos del nerviškumo ir nemiegojimo. Taisant, reikia pridėti pilną šaukštą muštardos į šešetą galonų šilto vandenio. Kūdikį tenai laikyti reikia dvi ar tris minutas, o išėmus gerai nutrinti ir tuo paguldyt. Šita metodė paprastai tuoj iššauks atgaivinantį miegą. Nepatartina muštardo maudynė šiltame ore, jei to neįsako gydytojas.

TĖMYK PAVOJAUS ŽENKLŲ NEDAPENĖJIMO.

Didžiuma tėvų nedapenėtų vaikų ne turi nei mažiausios idėjos, kad jie yra nukos pavojingos padėties. Ar jūs manot, kad vienas trečdalis mūsų vaikų mokyklose būtų nedapenėti ir nedasverti jei tėvai tą žinotų? Nedapenėjimas visados veikia paslapčiomis. Visą sistemą galima pakast jei nebus ganėtino skaičiaus sotybės maisto, bet tas kasimas eina taip išlėto kad motinos netuoj jį pastebi.

Nedapenėjimas atkviečia ligas. Kiek vienas nedapenėtas vaikas yra lengva auka Ligoms. Jaunuolį reikia stiprinti kovoti prieš kūdikystės ligas kurios tiek jaunu gyvybių pakerta.

Anglijoje surado kad trys iš penkių vyrų tapo atmesti nuo karo tarnybos dėlei nedapenėjimo kūdikystėje. Stoka tinkamo sotumo gali suardyti jūsų vaiko visą ateitį, jei jis ir išbėgtų ligos anėpuolių.

Apsaugok savo vaiką pridėliodama Borden's Eagle Pieną prie jo kasdienių valgių. Necenai vesti eksperimentai tarpe mokyklos vaikų parodė, kad Eagle Pienas ypatingai veikia gydant nedapenėtus.

Skaityk šitus straipsnius kas savaitę ir pasidėk ateičiai.

Tel. Stagg 3523

RAPOLAS KRUČAS
Fotografas
499 GRAND STREET
kampas Union Ave. BROOKLYN, N. Y.

Tel. Greenpoint 5753.

TĖMYKIT ŠIA VIETA!
Kulbok ir Booth
AUTORIZUOTI PARDAVĖJAI
— HUPMOBILE AUTOMOBILIŲ —
— DEL KINGS APSKRIČIO —
128—134 GRAND ST. KAMPAS BERRY ST.
BROOKLYN, N. Y.

Tavo Fotografiją
nutraukiame
DYKAI
Jums iš kalno nereikia mokėti jokių pinigų. Ateikite ir persitikrinkite.
G. M. KANTON
Artistas ir Fotografas
Paveikslus traukia dieną ir naktį
187 Grand St., Brooklyn, N. Y.

EKSTRA *EKSTRA*
SVARBI NAUJIENA!
Tik ką gautas didelis transportas visokios rūšies saldainių, iš pirmutinio Lietuvos saldainių fabriko "Birutės", Šiauliuose.
Šiuomi pasiūlau visuomenei nusipirkti šių saldainių. Vienas svaras geriausios rūšies saldainių su prisiuntimu į namus prekiuoja vienas dolaris.
Krautuvininkams ar šiaip perkantiems nemažiaus kaip 5 švarus duodu už "wholesale" preke.
— Antrašas: —
JOSEPH GINKUS
499 Grand St., Brooklyn, N. Y.

LIETUVIŠKA AKUŠERKA

Marijona Tamkienė
prie palagų ant pareikalavimo dieną ar naktį, taipgi ir nedėldieniais. Darbą atlieka atsakančiai už prieinamą kainą
30 STAGG STREET
Brooklyn, N. Y.
Tel. Stagg 6731

Tel. 2851 Greenpoint.
JUOZAS LEVANDANCKAS
GRABORIUS

Laidotuvių Vedėjas ir Laisniuotas Išbalsamuotojas
272 Berry St., Brooklyn, N. Y.
Notary Public

Tel. Greenpoint 7831.
Lietuvis
FOTOGRAFAS RR MALIORIUS

kuris padirba gražius paveikslus, mažus ar didelius, ir atnaujina senus. Darbas geras ir pigiai.
Kreipkitės šiuo adresu:
MOTIEJUS LAUKUS
308 Bedford Ave. Brooklyn.
Kampas So. 1-os gatvės.

PRANEŠIMAS
Pūslės, inkstų ir vidurių netvarkos yra trys organai ką kalti žmonių mizernume labiau negu visos kitos priežastys sudėtos į krūvą. Skausmai, jautimas nuovargio, išbudimas nakty, silpnumas, nerviškumas, greitas pasenėjimas, yra šių netvarkių pasekmės. Dr. Landis, 140 E. 22nd St. tiki, kad turįs geriausiai aprūpintą ir moderniškiausią medikalinį ofisą del greito pataisymo šitų netvarkių. Pavelyk jam nukratyti nuo jūsų nervų, šlapinimosi ir kraujo bėdas. Jis pirmiau buvo narys N. Y. Board of Health ir daugelio ligonbučių, ir turi 30 metų prityrimo, etc. Prašoma jį remti. (104)

PAIEŠKOJIMAI
Pajieškau savo vyro, Juozo Biliutaičio, paeinančio iš kaimo Klangių, par. Panemunės žemosios, Šakių aps., 17 metų kaip Amerikoje, gromatos niekad nerašo. Prieš karą, girdėjau, kad buvo Brocktone, Mass. Kas žinote apie jį, būkit malonūs pranešti jo moterei šituo antrašu: Teof. Biliutaitienė, Lekėčiai, Šakių Aps., Lithuania.

PRANEŠIMAI
Telefonas 7—8475—R
C. H. WOODMANSEE
27 Throop St., Scranton, Pa.
Teplioja (pentina) ir poperioja stubas. — Reikale kreipkitės virš paduotu adresu ar "Vienybės" ofise, arba šaukite Bell Telefonu. (86)

ANT RENDOS
4 šviesus ir geri kambariai. Renda $25 mėnesin. Mrs. Mabley, 143 Scholes St., arti Graham Ave., Brooklyn.

R. JOHN UREVICH
Counsellor at Law
Lietuvis Advokatas
60 Wall St., New York.
Tel. Hanover 6560

Tel. Stagg 9067.
MAY LEE BEAUTY SHOPPE
317 ROEBLING STREET
Brooklyn, N. Y.
VYRAMS IR MOTERIMS
Nagų Dailinimas — Odos Gydymas
Trinkimai — Plaukų darymas
Masažai — Plaukų dažymas
Ekstra nereikia mokėti už sutartis per telefoną
Galima susikalbėti Lietuviškai

BALTIJOS-AMERIKOS LINIJA
9 Broadway, New York, N.Y.
TIESI KELIONĖ į **LIETUVĄ**
PER HAMBURGĄ, PILIAVĄ ARBA LIEPOJŲ

Važiuokit visi parankiu ir tiesiu keliu aplenkdami Lenkų Koridorį
Visa trečia klesa padalinta į kambarius ant 2-jų, 4-rių, 6-ių ir 8-nių lovų
S. S. ESTONIA ---------- Spalio 17
S.S. LITHUANIA ---------- Lapkr. 7
Iš New Yorko, Boston ar Philadelphijos į
HAMBURGĄ — $103.50 PILIAVĄ — $106.50
KLAIPĖDĄ IR MEMEL — $107.00
Iš Bostono į New Yorką ant "Fall River Linijos"; iš Philadelphijos geležkeliu
Kreipkitės prie Vietinių Agentų

GERI ČEVERYKAI!

Žiemai ateinant visiems reikalingi geri čeverykai. Taigi, ar žinote, kad mūsų krautuvėse galima tikrai pritaikinti Jūsų kojoms gerus čeverykus taip, kad dėvint busite apsaugoti nuo keleto nesmagumų; nuo užtrinimo kojos pirštų, nuo suspaudimo kraujo-gįslų kojose, ir prie to, nuo kojų šalimo. Užganėdinimo delei, mes esame pasirengę patikti žiemos sezoną su vėliausios mados visokios rūšies drūtai padarytais čeverykais; Vyrams, Moterims, vaikams ir mergaitėms. Pilnai garantuojame drūtumą padaryme. Pigiau parduodame negu kitur. Reikalui esant prašome atsilankyti pas mus: —

Progress Shoe Co.
LIETUVIŲ ČEVERYKŲ KRAUTUVĖS:
197 GRAND ST., VIENYBĖS NAME BROOKLYN, N. Y.
20 CLERMONT AVE., MASPETH, L. I., N. Y.
175 FERRY ST., NEWARK, N. J.